

GÁSTA VÁLDO- IPMILBÁLVALUSAS

1 | Álggaheapmi

L| Áhči ja Bártni ja Bassi Vuoiŋŋa nammii.

Dahje

L|Áhči ja Bártni ja Bassi Vuoiŋŋa nammii:

Min sivdnideaddji, lonisteaddji ja eallindahkki.

Mánáidgásta:

L|Giitosiin ja iluin mii buktit odne *dán máná/dán máná guovtto/dáid mánáid* Ipmila ovdii bassi gásttas. Gásttas Ipmil váldá min vuostá ja ovttastahtá min russiinávlejuvvon ja bajásčuožžilan Jesus Kristusiin.

Stuorit mánáid, nuoraid dahje ollesolbmuid gásta:

L| Giitosiin ja iluin mii buktit odne *NN (du)/dudno/din* Ipmila ovdii bassi gásttas. Gásttas Ipmil váldá min vuostá ja ovttastahtá min russiinávlejuvvon ja bajásčuožžilan Jesus Kristusiin.

Sáhtá lohkat čuovvovaš čálasániid:

L|Dasgo nu lea Ipmil ráhkistan máilmmi ahte son attii áidnoriegádan Bártnis, amas oktage guhte osku sutnje mannat gáđohussii, muhto vai son oažžu agálaš eallima.

Joh 3,16

L|Gullet man ustitlaččat Jesus váldá vuostá uhca mánáziid ja rabasta sidjiide Ipmila riika:

Teavstta lohká juogo muhtin sis gii čuovvu dan gii gásttašuvvo, mielliturga dahje liturga:

ML/L | Sii gudde uhca mánážiid Jesusa lusa vai son guoskkahivččii daid, muhto máhttájeaddjit šiggo sin. Go Jesus oinnii dan, de moaráhuvai ja celkkii sidjiide: «Diktet uhca mánážiid boahit mu lusa, allet ge hehte sin! Dasgo Ipmila riika gullá dakkáraččaide. Duođaid, mun cealkkán didjiide: Dat guhte ii vuostáiváldde Ipmila riikka nugo uhca mánáš, ii eisege beasa dan sisa.» Ja son válddii sin sallasis, bijai giedaidis sin ala ja buressivdnidii sin. **Mark 10,13–16**

Stuorit mánáid, nuoraid dahje ollesolbmuid gásta:

L | Gullet maid apostal Paulus cealká gástta birra:

ML/L | Muhto go min Ipmila ja beasti buorre vuolta ja ráhkisvuolta olbmuide almmustuvai, de son besttii min, ii min vanhurskkis daguid dihtii, muhto váibmoládisvuodas dihtii; son besttii min dainna lágguin mas Bassi Vuoiŋŋa riegádahtta min ođđasis ja ođasmahtta min. Son lea valljugasat golggahan Vuoiŋŋa min badjeli Jesus Kristusa, beastámet, bokte, vai mii su árpmus dahkkojuvvošeimmet vanhurskkisin, ja doivomet mielde, árbešeimmet agálaš eallima. **Tit 3,4–7**

Dahje

L | Jesus cealká ahte gásttas mii riegádit ođđasis:

ML/L | Farisealaččaid searvvis lei olmmái gean namma lei Nikodemus; son lei okta juvddálaččaid rádđehearráin. Son bođii Jesusa lusa ihkku ja dajai: «Rabbi, mii diehtit ahte don leat oahpaheaddji gii leat boahán Ipmila luhtte, dasgo ii oktage máhtáše dahkat daid mearkadaguid maid don dagat jos Ipmil ii livčče suinna.» Jesus vástidii sutnje: «Duođaid, duođaid, mun cealkkán dutnje: Dat guhte ii riegát ođđasis, ii beasa oaidnit Ipmila riikka.» Nikodemus jearai sus: «Mo sáhtta boares olmmoš riegádit, ii han son sáhte beassat eatni goaŋu sisa fas ja riegádit ođđasis?» Jesus vástidii: «Duođaid, duođaid, mun cealkkán dutnje: Dat guhte ii riegát čázis ja Vuoiŋŋas, ii beasa Ipmila riikii.» **Joh 3,1–5**

Dahje

L | Gullet maid apostal Paulus cealká gástta birra:

ML/L | Ehpet go dii dieđe ahte mii buohkat geat gásttašuvvuimet Kristus Jesusii, gásttašuvvuimet su jápmimii? Mii nappo hávdáduvvuimet suinna go gásttašuvvuimet jápmimii, vai beasašeimmet eallit odđa eallima, nugo Áhči hearvásvuohta bajásčuoččáldahtii Kristusa jábmiid luhtte. Dasgo jos mii leat ovttahttojuvvon suinna go jápmat nugo son, de mii maiddái ovttahttojuvvot suinna go bajásčuoččáldahttojuvvot nugo son. Mii diehtit ahte min boares luondu russiinávlejuvvui suinna, vai suddolaš rumaš duššaduvvo, amamet mii leat šat suddu šlávvan. Dasgo dat guhte lea jápmán, lea beassan suddu fámus. Jos mii leat jápmán Kristusiin, de oskut ahte mii maiddái eallit suinna.

Rom 6,3–8

L | Giitot mii ja rohkadallot:

L/ML | Agálaš Ipmil, don attát eallima buot heakkalaččaide, ja leat sivdnidan min iežat gova mielde:

Mii giitit du NN/ (*ovdanamma*) ovddas. Du čalmmiin *Son lea mávssolaš/Soai leaba/Sii leat mávssolaččat*. Várjal *su/sudno/sin* ráhkisvuodainat ja atte *sutnje/sudnuide/sidjiide* ruovttu du girkustat. Amen.

Dákko, dahje ovdal loahpalaš máidnuma (1 Pet 1,3), liturga oanehaččat sáhttá mitalit gástadáhpáhusa erenoamáš sisdoalus.

2 | Gástasálbma

Gástasálbma lávlojuvvo juogo dáikko, ovdal 1 Álggaheapmi, ovdal 4 Risvánhemiid geatnegasvuohta dahje gástadáhpáhusa loahpas. Gástasálbma sáhhtá vearssaid mielde boatkut ja lávlut mángga sajes gástaliturgiijas nu mo lea namuhuvvon. Dáin osiin lea vejolaš geavahit koarralávluma, sololávluma dahje čuojanasmusihka.

3 | Gástagohččun

┆ | Gullo mii Jesusa sáni ja gohččuma bassi gástta birra:

Teavstta lohká juogo muhtin sis gii čuovvu dan gii gásttašuvvo, dahje mielliturga dahje liturga:

ML/L | «Munnje lea addojuvvon buot fápmu almmis ja eatnama alde. Vulget dan dihtii ja dahket buot álbmogiid máhttájeaddjin, gásttašettiin sin Áhči ja Bártni ja Bassi Vuoiŋŋa nammii, ja oahpahettiin sin doallat buot dan maid mun lean gohččon din doallat. Ja mun lean dinguin buot beivviid gitta dálá máilmmi loahpa rádjái. Matt 28,18 –20

4 | Risvánhemiid geatnegasvuohta

Mánáidgásta:

┆ | Vánhemat ja risvánhemat sáhhtet dál čuožžilit.

Dii lehpēt duođasteaddjin dasa ahte *dát máná lea/dát mánát leaba/dát mánát leat* gásttašuvvon kristtalaš gásttain. Dis lea, ovttas min searvegottiin ja oppa min girkuin, bassi geatnegasvuohta atnit fuola *mánás (sus)/máná guovttos (sudnos)/mánáin (sis)*, rohkadallat *máná (su)/máná guovtto (sudno)/mánáid (sin)* ovddas, oahpahit *su/sudno/sin* rohkadallat ja geavahit Ipmila sáni ja bassi eahkedismállásiid, vai *son eallá/soai ealliba/sii ellet* oskkus ja *nanosmuvvá/nanosmuvvaba/nanosmuvvet* kristtalaš oskkus.

Stuorit mánáid, nuoraid ja ollesolbmuid gásta:

└ | Vánhemat ja risvánhemat sáhttet dál čuožžilit.

Dii lehpet duođašteaddjin dasa ahte *NNlea/*

dát (mánát/nuorat/olbmot) leaba/

dát (mánát/nuorat/olbmot) leat

gásttašuvvon kristtalaš gásttain. Dis lea, ovttas min

searvegottiin ja oppa min girkuin, bassi

geatnegasvuohta atnit fuola *sus/sudnos/sis*, rohkadallat

su/sudno/sin ovddas, oahpahit *su/sudno/sin* rohkadallat

ja geavahit Ipmila sáni ja bassi eahkedismállásiid, vai

son eallá/soai ealliba/sii ellet oskkus ja

nanosmuvvá/nanosmuvvaba/nanosmuvvet kristtalaš

oskkus.

5 | Biehttaleapmi ja osku

Mánáidgásta:

└ | Dovddastehkot mii biehttaleami ja oskku masa mii

gásttašuvvot.

Buohkat čuožžilit.

Stuorit mánáid, nuoraid ja ollesolbmuid gásta:

└ | Dáhtut go don ovttas searvegottiin dovddastit biehttaleami ja oskku masa mii gásttašuvvot?

Gástakandidáhhta | Dáhtun

Gástakandidáhhta vástida dáhtun juogo dákko dahje gásttašeami oktavuođas, dahje duođašta dan eará ládje go sániiguin. Álggos jerrojuvvo sis geat ieža vástidit. Go buohkat leat vástidan, de liturga dadjá:

└ | Dovddastehkot mii biehttaleami ja oskku.

Buohkat čuožžilit.

**Buo | Mun biehttalan beargalagas ja buot su
daguin ja buot su meanuin.
Mun oskkun Ipmil Áhččái,
buotveagalažžii, almmi ja
eatnama sivdnideaddjái.**

**Mun oskkun Jesus Kristusii,
Ipmila áidnorigádan Bárdnái, min Hearnái,
gean Bassi Vuoigŋa sahkanahhtii,
gean nieida Maria riegádahtii,
ja guhte givssiduvvui Pontius Pilatusa áiggi,
russiinávlejuvvui, jámii ja hávdáduvvui,
njejai jábmiid riikii,
bajásčuožžilii jábmiid luhtte goalmmát beaivvi,
manai bajás albmái,
čohkká Ipmila, buotveagalaš Áhči, olgeš gieda bealde,
boahotá fas doppe dubmet elliid ja jábmiid.**

**Mun oskkun Bassi Vuignii, bassi oktasaš girku,
bassi olbmuid searvevuoda,
suttuid ándagassii addojumi,
oačči bajásčuožžileami
ja agálaš eallima.**

Amen. *Apostallaš oskkudovddastus*

6 | Gásttašearpmi

Čáhci leikejuvvo gástalihtái.

└ | Váibmoládis Ipmil, giitu go gástačáhci oktan sániinat lea árpmu ája, mas don attát midjiide min suddiid ándagassii, beasttát min jápmima fámus ja attát midjiide agálaš eallima lohpadusa. Vuolggahivččet du Vuoinjnat čuoččaldahtit *su gii gásttašuvvo/sudno geat gásttašuvvoba /sin geat gásttašuvvojit* odđa eallimii Jesus Kristusiin, min Heerráin.

Gásttašemiid gaskkas lávlojuvvo okta sálbmavearsa dan sálmmas mii lea válljejuvvon. Sii geat čuvvot dan gii gásttašuvvo, bohtet gástalihti lusa.

Mánáidgásta:

└ | Mii lea máná namma?

Dat gii doallá máná, dadjá máná nama.

└ | Dáhttubehtet go ahte NN gásttašuvvo Áhči ja Bártni ja Bassi Vuoinjna nammii ja bajásgessojuvvo kristtalaš biehttaleamis ja oskkus?

Dat gii doallá máná, vánhemat/ ovddasteaddjit ja risvánhemat, vástidit: Dáhttut.

Stuorit mánáid, nuoraid ja ollesolbmuid gásta:

└ | Mii du namma lea?

Gástakandidáhtta vástida ieš ja dadjá iežas nama. Jos lea dárbbášlaš, de eará olmmoš sáhttá dadjat dan nama.

└ | *NN*, dáhtut go don gásttašuvvot Áhči ja Bártni ja Bassi Vuoiŋŋa nammii ja eallit kristtalaš biehttaleamis ja oskkus?

Gástakandidáhtta vástida:

Dáhtun.

Liturga jorgala mánnái/gástakandidáhttii čalmmiid ja rohkadallá gávugieđaid.

└ | Ipmil várjalivččii du vuolgima ja du boahtima dálážiis ja agálaš áigái. Mun merken du bassi ruossa mearkkain ☐ duođastussan ahte don gulat russiinávlejuvvon ja bajásčuožžilan Jesus Kristusii ja oskkut sutnje.

└ | *NN*, Hearrámet Jesus Kristusa sáni ja gohččuma mielde mun gásttašan du Áhči ja Bártni ja Bassi Vuoiŋŋa nammii.

Dajadettiin dáid sániid liturga goive goapmiriin čázi golmma geardde su oaivvi ala gii gásttašuvvo.

Liturga bidjá gieđa su oaivvi ala gii gásttašuvvui ja sáhtta bividit risvánhemiid dahkat seammá ládje, ja dadjá:

└ | Buotveagalaš Ipmil lea gásttas addán dutnje Bassi Vuoiŋŋa, rieğadahtán du oddasis ja váldán du oskkolaš searvegoddásis. Ipmil nannešii du árpmuinis agálaš eallimii. Ráfi lehkos duinna.

De čájehit máná searvegoddái dahje loktejit oidnosii. Go stuorit mánát, nuorat dahje ollesolbmot leat gásttašuvvon, de sii ieža sáhttet jorgalit searvegoddái čalmmiid. Čuovvovaš sánit daddjojit:

┆ | Dá lea *NN*, Ipmila mánná, gásttašuvvon min searvegoddái lahttun ja Kristusa máilmmiviidosáš girkui.

Juohke gásttašeami ja gásttašuvvon olbmo čájeheami manjil sáhhtá cahkkehit gintala. Gintala cahkkeha dáikko dahje searvegotti ovddasrohkosa oktavuodas. Liturga sáhhtá dadjat:

┆ | Mii cahkkehit gintala *NN* várás.

Gástagintala bidjá ginttaljuolgái.

Go visot gástagintalat leat cahkkehuvvon, de liturga dadjá:

┆ | Jesus cealká: «Mun lean máilmmi čuovggas. Dat guhte čuovvu mu, ii goassege vádjol seavdnjadasas, muhto sus lea eallima čuovggas.» *Joh 8,12*

7 | Rohkos ja máidnun

Dákko lohká rohkosa dahje searvegotti ovddasrohkosa oasis.

┆ | Giitot mii ja rohkadallot.

JUOGO A

ML/L | Oskkáldas Ipmil,
mii giitit du gástta ovddas, mas
don válddát min vuostá ja gohčut min
namain. Mii rohkadallat *NN/máná*
guovtto (sudno)/mánáid (sin/ovddas
gii/geat odne lea/leaba/leat
gásttašuvvon.

Leage *su/sudno/sin* mielde eallimis
ja várjal *su/sudno/sin* gástta
árpmus. Nannešit vanhemiid ja
risvanhemiid gástta
geatnegasvuodas.
Ipmil, gula min rohkosa.

DAHJE B

ML/L | Oskkáldas Ipmil,
mii giitit du gástta ovddas, mas don válddát min du girkosat.
Mii rohkadallat *NN/máná guovtto*
(*sudno*)/*mánáid(sin)* ovddas *gii/geat*
odne *lea/leaba/leat* gásttašuvvon. Gáhtte
su/sudno/sin du suodjaleaddji giedain.
Atte ráhkisvuoda ja viissisvuoda sidjiide
geat galget atnit fuola *sus/sudnos/sis*.
Ipmil, gula min rohkosa.

DAHJE C

ML/L | Oskkáldas Ipmil,
mii giitit go don leat ásahan gástta
ja lohpidan ahte Jesus lea min mielde buot beivviid.
Mii rohkadallat *NN/sudno/sin* ovddas *gii/geat* odne
lea/leaba/leat gásttašuvvon.
Várjal *su/sudno/sin* vai
son bisošii/soai bisošeigga/sii bisošedje oskkus, ja
vádjolivččii/soai vádjolivččiiga/sii vádjolivčče čuovgasis ja
olahivččii/olahivččiiga/olahivčče agálaš mihttomeari du riikkas.
Ipmil, gula min rohkosa.

Áhččeminrohkosa lohká dákkko. Jos leat eahkedismállásat
ipmilbálvalusas, de ii lohkkovuođo Áhččeminrohkosa dákkko.

L | Rohkadallot dan rohkosa maid Jesus ieš lea oahpahan:

Buo | **Áhččámet, don guhte leat almmis!**
Basuhuvvos du namma. Bohtos du riika.
Šaddos du dáhttu, mo almmis nu maddái eatnama alde.
Atte midjiide odne min beaivválaš láibbi.
Atte midjiide min sudduid ándagassii,
nugo mii ge ándagassii addit velggolaččaidasamet.
Ale doalvo min geahččalussii,
muhto beastte min bahás eret.
Dasgo du lea riika ja fápmu
ja gudni agálašvuhtii. Amen.

Lea vejolaš lohkat Áhččeminrohkosa 1977-liturgiija dahje 1920- liturgiija mielde.

┌ | Máidnojuvvon lehkos Ipmil, Hearrámet Jesus Kristusa Áhčči. Storra váibmoládisvuodastis son lea riegádahttan min ođđasis ja addán midjiide ealli doavvu go bajásčuoččáldahtii Jesus Kristusa jábmiid luhtte.
1Pet 1,3

Gástaliturgiija loahpahuvo sálmmain, gč. rubrihka čuokkis 2.